

Záležitost vskutku srdeční

Jakub Sláma

Pro mnohé z nás představují sociální sítě něco, bez čeho bychom se již neobešli, a pro mnohé z nás se staly jakousi srdeční záležitostí. Není tedy divu, že se podílejí na obohacování (úpadku, chcete-li) českého jazyka. *Selfie* nebo jeho počestěná varianta *selfičko* už nejspíš nikoho nepřekvapí; to, že můžete tyto fotografie svým známým na sociální síti Facebook *lajkovat*, asi také ne. Počátkem loňského listopadu se ovšem „lajkománie“ začala šířit, a tak na jiné sociální síti, Twitteru, facebookové *like* ve tvaru srdíčka nahradilo dřívější hvězdičky. Twitter tak svým uživatelům hlásí, že někdo jejich příspěvky *lajknul*. Čeští uživatelé Twitteru se však zřejmě nechtějí ulajkovat k smrti, a tak se zde místo facebookového *lajkovat* ujala slovesa *osrdíčkovat*, *srdíčknout* a méně časté *osrdit*.

První zmíněné sloveso, *osrdíčkovat*, se používá zdaleka nejčastěji a je také nejstarší. Objevuje se – stejně jako přídavné jméno *osrdíčkový* – už po roce 2000, nejčastěji v souvislosti se svátkem sv. Valentýna, například 13. 2. 2004 se v Lidových novinách objevil výrok, že už bylo dost „polštářků a bonboniér ve tvaru srdce, osrdíčkových hrnků či balonků“. Popularita výrazu *osrdíčkovat* ovšem začala růst až od roku 2012. Ačkoliv ještě nešlo o sociální sítě, sloveso se již začalo významově blížit onomu *lajkovat*; vztahovalo se k aktivitě na internetových stránkách či portálech, například ve sdělení z roku 2012 „Zanedlouho přidáme na knihyknihy.cz krásné obálky z nakladatelství Kniha Zlín. Můžete se těšit a pak osrdíčkovat.“ nebo v povzdechu uživatky Twitteru o rok později: „Přála bych si, aby pokaždý, když ‚osrdíčkuju‘ nějaký hadřík na fashionistovi, se automaticky objevil u mě v šatníku.“

Ve stejné době, tedy na jaře roku 2013, se začal do hledáčku Čechů dostávat Instagram, tedy aplikace pro chytré telefony, jejímž prostřednictvím je možné sdílet fotografie. Právě zde se objevila osudová srdíčka, ve „facebookštině“ *lajky*. V dubnu 2013 si například na Twitteru kdosi posteskl: „Nenávidím, když si jen tak projíždím Instagram a omylem osrdíčkuju někoho fotku.“ Jelikož se podobné povzdechy množily, netrvalo dlouho a objevilo se i sloveso *odsrdíčkovat*; to ale ve výsledku vedlo jenom k dalším stížnostem: „buď mi ty srdíčka na fotky dávej, anebo ne, ne že mi ho dáš a po sekundě tu fotku odsrdíčkuješ, dík“; „Proč mi něco lajkne a do minuty zase odsrdíčkuje. Proč hej?“

O rok později bylo srdíčkování pro některé internetové nadšence už běžnou aktivitou („sem hrozná, ale musím každému osrdíčkovat snad každou fotku, kterou postne na Instagram“), ne-li základním předpokladem mezilidského kontaktu („Mám nový megakrásný boty... jděte mi je osrdíčkovat na Instagram :-“). Nejčastěji se tedy objevovala spojení *osrdíčkovat (někomu) fotku, Instagram* nebo *to, co je na fotografii*. K nim na konci podzimu roku 2015 přibývalo *osrdíčkovat tweet* – a reakce na zavedení „lajkovacích“ srdíček na Twitteru nebyly překvapivě pouze negativní: někteří uživatelé přijali srdíčkování za své („Ježůs, co to je za super efekt, když dáte někomu srdíčko. Musela jsem kvůli tomu každému osrdíčkovat tweety 2x dokola, abych si to užila, heh.“), jiní jej začali chápat jako své poslání („každý POVINNĚ napíše do Vánoc alespoň jeden tweet s „#RADOST“ a já vám je všechny osrdíčkuju, protože je důležité šířit pozitivní náladu“).

Slovesa *srdíčknout* a *osrdit* jsou o něco mladší, nejprve se ale také používala v souvislosti s Instagramem. Například v červenci 2015 se poprvé objevilo na Twitteru první z nich v příspěvcích „vyhrála si, dám to na

Instagram, ale musíš to srdíčknout“ a „srdíčkla mi tu fotku na Instagramu“. Se zavedením srdíček na Twitteru se obě slovesa dočkala další vlny popularity, jak lze vidět například v příspěvcích „To nemůže být třeba ‚dotyčný vám srdíčknul tweet‘ místo ‚dotyčný vám LAJKNUL tweet‘?“ nebo „Sám sem si to srdíčknul. Osrdil... miluju se.“ z loňského listopadu.

Jak je možná zřejmé z výše citovaných tweetů, kreativita mnohých uživatelů nezná mezí, a tak není divu, že se čas od času objevují i jiná slovesa se stejným významem, například ve vášnivé listopadové debatě o osudu srdíček a lajků na Twitteru padly i výrazy motivované anglickým *heart* či německým *Herz*, tedy ‚srdce‘: „Těším se, že se místo volajkovat bude říkat třeba vohártovat! nebo vokardiovat!“; „A já říkám, když se lajkuje, mohlo by se hártovat.“; „Germanisté dávají přednost Herznout nebo Herzovat. :)“

Kyberprostor, to už dávno nejsou jenom videa roztomilých koťátek. V posledních letech se svět sociálních sítí stal i místem, kde lze nacházet spousty projevů jazykové kreativity všeho druhu. Teď můžete navíc vše, co se vám zde zalíbí, olajkovat nebo osrdíčkovat – sociální sítě se pro vás tedy mohou stát záležitostí dvojnásob srdeční.